

Prsník je žľaza. Z vývojového hľadiska pochádza prsník z potných žliaz kože. Ženské prsníky sa skladajú z tela prsníkových žliaz, prsnej bradavky a prsníkového dvorčka. Prsná žľaza pozostáva z viacerých, 15 – 20 jednotlivých žliaz, väzivového tkaniva a tukového tkaniva.

Prsníková žľaza sa prakticky vyvíja celý život, od narodenia, cez dospievanie, dospelosť, graviditu, kojenie až starnutie. Podlieha každodenným zmenám počas menštruačného cyklu na hormonálnom podklade, hlavne ženských hormónov estrogénu a progesterónu. Je vystavená rôznym hladinám týchto hormónov počas menštruačného cyklu, v tehotenstve a v období dojčenia až do menopauzy, dokonca až do vysokého veku. Pri hormonálnej dysbalancii, nerovnováhe ženských hormónov často vzniká mastodýnia.

Mastodýnie

Bolesti prsníkov patria medzi najčastejšie zmeny u žien. Udáva sa, že 50- 80% žien udáva mastodýniu, ale len malé percento žien kvôli mastodynii absolvuje lekárske vyšetrenie. Vzniká pri hormonálnej dysbalancii ženských hormónov. Pritom môže byť hladina hormónov buď normálna, alebo je v porovnaní s inými hormónmi príliš vysoká, alebo sa tvorí viacej estrogénu. Niekedy sa tvrdilo, že ak je mastodynii nie je to zhubný nádor prsníka. V štúdiách sa udáva, že asi u 5% žien s karcinómom prsníka je mastodýnia ako prvý symptóm ochorenia. Mastodýniu býva spojená s dyspláziou (mastopatia, fibrocystické zmeny), kde sa prejavuje mnohými zmenami, fibrocystickými zmenami tkaniva prsníkovej žľazy.

Môže sa vyskytovať pri gynekologických poruchách, pri poruchách štítnej žľazy, pri užívaní hormonálnej substitučnej terapie, pri užívaní perorálne antikoncepcie, pri zápale prsníka, pri psychických poruchách.

Mastodynii rozdeľujeme rozdeľujeme na cyklickú a necyklickú. Pri cyklickej mastodynii je hlavne ťažisko bolestivosti prsníkov v predmenštruačnom období a vyskytuje sa hlavne u žien mladších žien v tretej dekáde života, ale nie je výnimkou aj u starších žien. Niekedy býva jednostranná, niekedy obojstranná, niekedy jednostranná s meniacim sa stranami, niekedy len na jednej strane. Mastodynii býva veľmi často spojená s bolesťami podbruška ako premenštruačný syndróm. Tvoria do $\frac{3}{4}$ zo všetkých mastodynii. Zvyšok tvorí necyklická mastodýnia, ktorá sa vyskytuje v staršom veku ako cyklická mastodýnia.

Mastodýnia sa prejavuje opuchom prsníka/prsníkov, tupými až ostrými bolesťami často aj s bolesťou axillárnou až s vyžarovaním do lakt'a. Bolesti sú v prsníku najčastejšie lokalizované do horného quadrantu. Často sa prejavuje s mäkkými hrčkami,

niekedy so sekréciou z bradavky. Vyskytuje sa hlavne v druhej polovici menštruačného cyklu, hlavne pred mensesom. Často s menštruáciou mastodynia zaniká.

Kľúčovým momentom je vyšetrenie a upokojenie ženy, že sa nejedná o karcinóm. Tento fakt sám o sebe je úspešný vo väčšine prípadov.

Liečba mastodynie

Cieľom liečby je zmenšenie alebo vymiznutie bolesti, pocity napätia.

Dg. . nutná dif dg. Od karcinómu prsníka, anamnéza, aspekcia, klinické vyšetrenie , USG, NM. Kľúčovým momentom je vyšetrenie a upokojenie ženy, že sa nejedná o karcinóm. Tento fakt sám o sebe je úspešný vo väčšine prípadov.

Liečba nie je jednotná a predpisujú sa rôzne hormonálne a nehormonálne preparáty.

Terapia

- **Hormonálna**
- **Enzymoterapia**
- **Fytoterapia**
- **Homeopatia**
- **Chirurgická terapia**
- **Rádioterapia**
- **Tamoxifén**
- **Iné**

Medzi nehormonálnymi preparátmi sa využívajú: fytoterapia, enzymoterapia, homeopatia